

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης για Λοιμώδη Νοσήματα Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ) 2004-2022

Κύρια σημεία

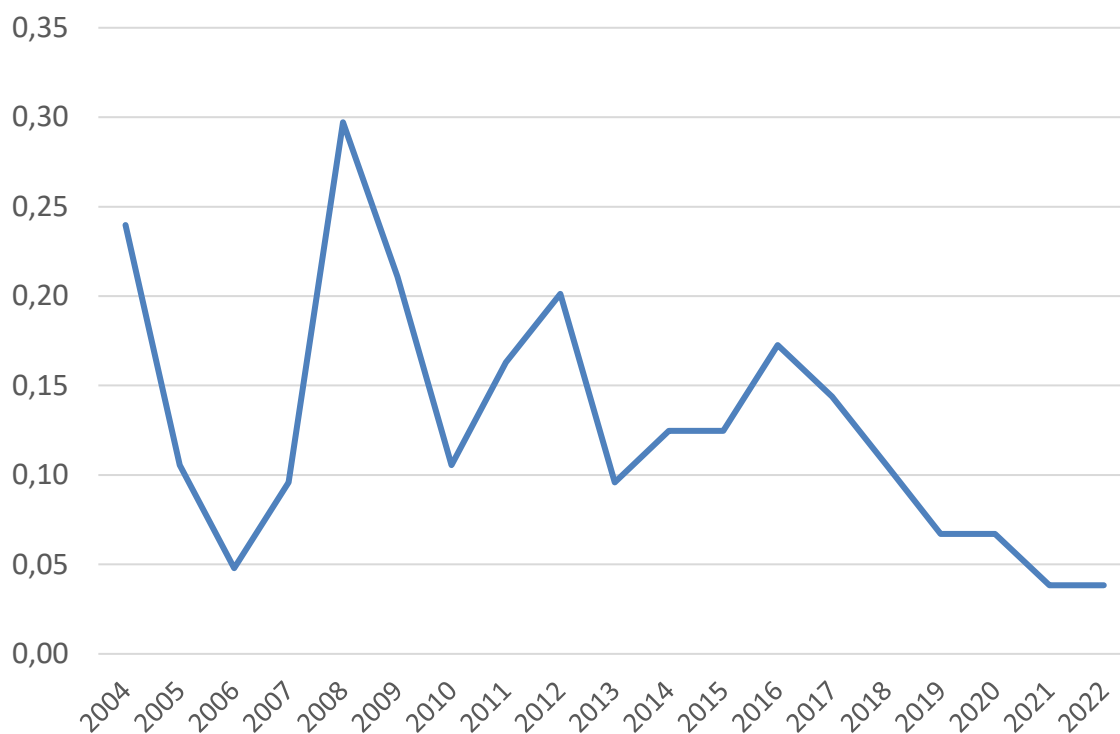
- Η δηλούμενη επίπτωση της εχينوκοκκίασης είναι σχετικά χαμηλή και διαχρονικά μειούμενη στη χώρα μας
- Για το χρονικό διάστημα 2004 – 2022:
 - Η μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση του νοσήματος ήταν 0,13 κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμού
 - Η περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης εμφάνισε τη μεγαλύτερη συχνότητα κρουσμάτων
- Το 2022 η νόσος εμφάνισε τη μικρότερη ιστορικά συχνότητα, με μόλις τέσσερα νέα κρούσματα εχينوκοκκίασης

Η εχينوκοκκίαση είναι μια παρασιτική νόσος του ανθρώπου και των ζώων που προκαλείται από είδη ταινιών που ανήκουν στο γένος *Echinococcus*. Στην χώρα μας ενδημεί ο *Echinococcus granulosus*. Η νόσος ονομάζεται και υδατίδωση λόγω της ανάπτυξης χαρακτηριστικών κύστεων (υδατίδες κύστεις) στα εσωτερικά όργανα, συχνότερα στο ήπαρ και στους πνεύμονες.

Διαχρονική τάση

Η διαχρονική εξέλιξη της δηλούμενης επίπτωσης του νοσήματος για την περίοδο 2004-2022 παρουσιάζεται στο [Γράφημα 1](#). Η επίπτωση της εχينوκοκκίασης κυμάνθηκε από 0,04 έως 0,29

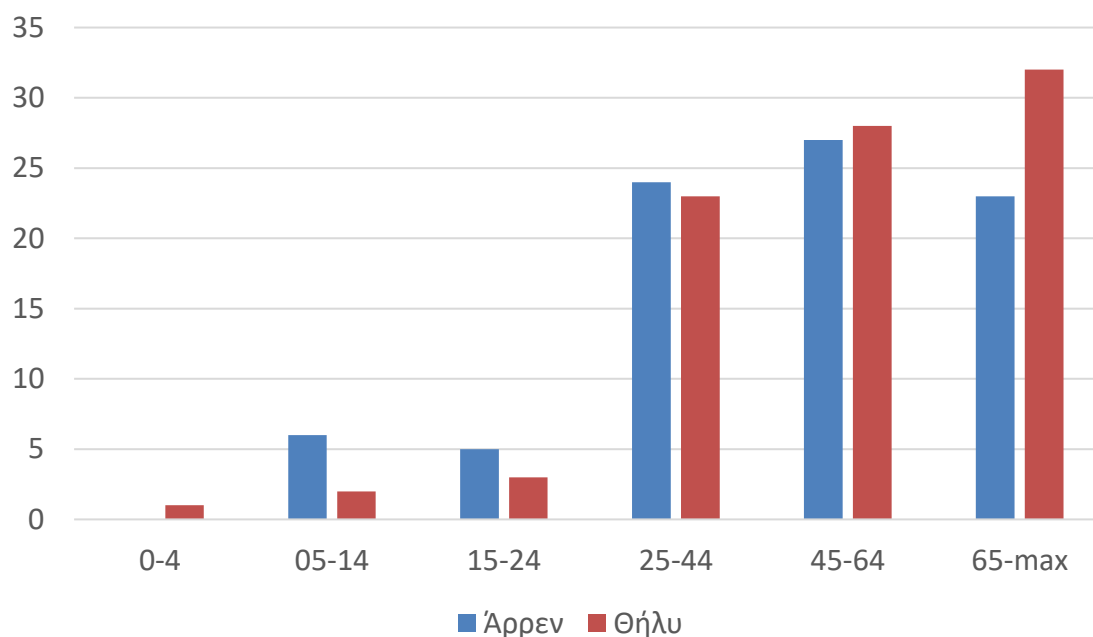
κρούσματα/100.000 πληθυσμού με μέση ετήσια τιμή 0,13/100.000 (μέση τιμή αριθμού κρουσμάτων κατ' έτος: 13,4, συνολικός αριθμός κρουσμάτων 2004-2022: 255).

Γράφημα 1. Διαχρονική εξέλιξη της δηλούμενης επίπτωσης (κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμού) της εχينوκοκκίασης, Ελλάδα 2004- 2022.

Κατανομή κατά ηλικία και φύλο

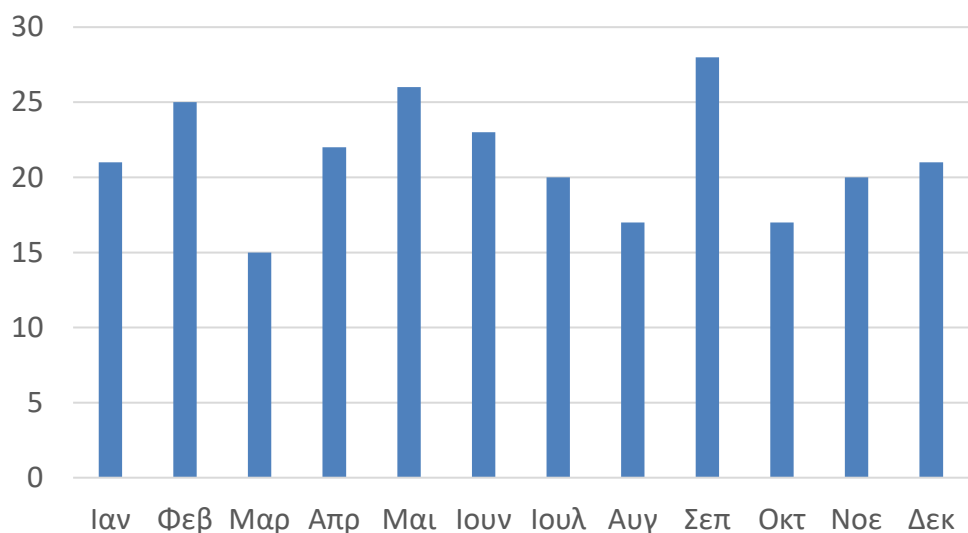
Για τα έτη 2004-2022, το 51,8% των κρουσμάτων αφορούσε άντρες ενώ η μέση ηλικία των κρουσμάτων ήταν τα 51,9 έτη (95%CI 48,8 – 54,9) ([Γράφημα 2](#)).

Γράφημα 2. Κρούσματα εχينوκοκκίασης ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα (έτη), Ελλάδα 2004-2022.

Εποχικότητα

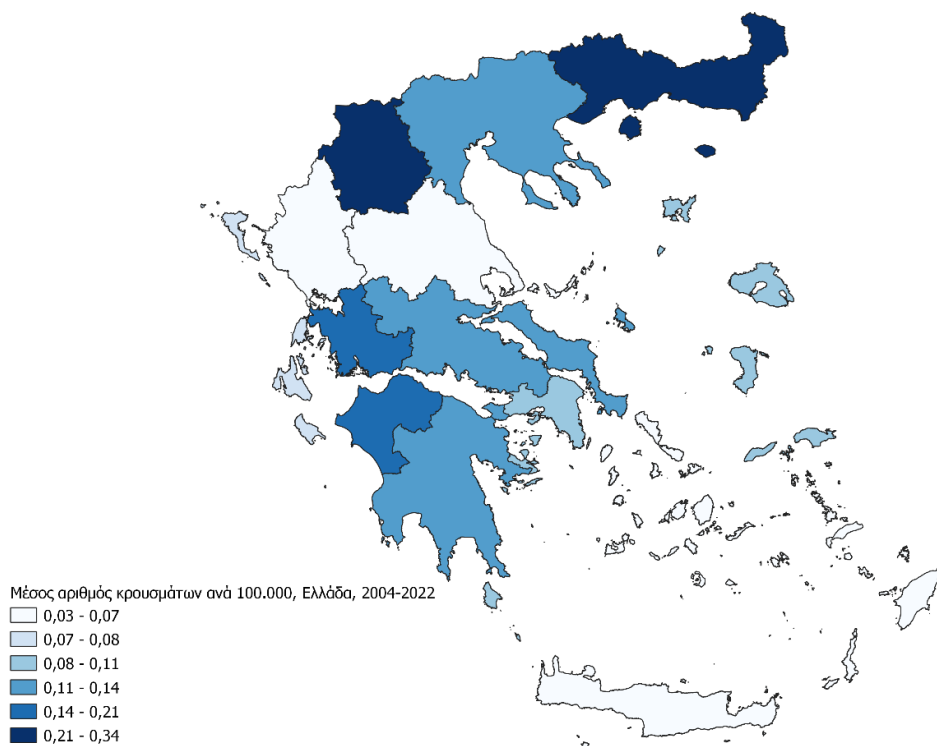
Δεν υπάρχει σαφής εποχική διακύμανση στην εμφάνιση των κρουσμάτων ([Γράφημα 3](#)). Ανάλογα με την εντόπιση και τον αριθμό των κύστεων μπορεί να μεταβάλλεται ο χρόνος επώασης και η μορφή των συμπτωμάτων. Όταν οι κύστες ανακαλύπτονται τυχαία, η αυξημένη καταγραφή κρουσμάτων μπορεί να σχετίζεται με τις περιόδους που προγραμματίζονται συχνότερα επεμβάσεις ή διαγνωστικές εξετάσεις.

Γράφημα 3. Εποχική κατανομή κρουσμάτων εχινοκοκκίασης, Ελλάδα 2004-2022.

Γεωγραφική κατανομή

Η υψηλότερη μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση καταγράφηκε στην περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (0,34/100.000 πληθυσμού) με δεύτερη σε συχνότητα εμφάνισης κρουσμάτων την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (0,31/100.000 πληθυσμού) ([Εικόνα 1](#)). Τα τέσσερα κρούσματα του 2022 αφορούσαν όλα σε κατοίκους Αττικής.

Εικόνα 1. Μέσος ετήσιος αριθμός κρουσμάτων ανά 100.000 πληθυσμού, ανά γεωγραφική περιφέρεια, Ελλάδα, 2004-2022.

Παράγοντες κινδύνου

Για την περίοδο 2004-2022, συστηματική επαφή με ζώα αναφέρθηκε στο 51,4% από τα 210 κρούσματα που η πληροφορία ήταν διαθέσιμη. Αναφορικά με το επάγγελμα, 11,0% ήταν κτηνοτρόφοι, 0,8% κτηνίατροι, 16,9% είχαν άλλο επάγγελμα υψηλού κινδύνου όπως αγρότης, μανάβης, εκτροφέας σκύλων, οικοδόμος κλπ. ενώ για το υπόλοιπο 71,4% δεν αναφερόταν επαγγελματικός κίνδυνος. Αλλοδαπή εθνικότητα είχε 18,1%, εκ των οποίων το 45,2% με καταγωγή από Αλβανία. Σημαντικούς παράγοντες κινδύνου αποτελούν η επαφή με το χώμα και η πλημμελής τήρηση των κανόνων υγιεινής (π.χ. μη χρήση γαντιών, μη καλό πλύσιμο χεριών, κατανάλωση μη καλά πλυμένων κηπευτικών) και το παρασιτικό φορτίο των σκύλων που μπορεί να παραλλάξει από περιοχή σε περιοχή.

Συμπεράσματα

Τα κρούσματα εχينوκοκκίασης στη χώρα μας παρουσίασαν διαχρονική μείωση από το 2004 έως το 2022 ενώ αποτέλεσαν χαμηλό ποσοστό του συνόλου των κρουσμάτων όλων των λοιμωδών νοσημάτων υποχρεωτικής δήλωσης, τάση που παρατηρείται και στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κρούσματα κυρίως αφορούσαν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας κάτι που υποδηλώνει ότι οι μολύνσεις συνέβησαν σε παρελθούσα περίοδο ενώ κατά τις τελευταίες δεκαετίες έχει ελαχιστοποιηθεί η μετάδοση μέσω επαφής με επιμολυσμένο χώμα ή λαχανικά. Η μείωση του παρασιτικού φορτίου στους σκύλους τελικούς ξενιστές μέσω της ορθής διαχείρισης των σπλάγχων των μηρυκαστικών που πλέον

δεν απορρίπτονται στο περιβάλλον έτσι ώστε να μολύνουν σκύλους, ο τακτικός αποπαρασιτισμός και η συστηματική κτηνιατρική παρακολούθηση των ζώων αυτών έχουν σαν αποτέλεσμα την μείωση των σκύλων που παρασιτούνται από εχινόκοκκο και τον περιορισμό της αποβολής προγλωττίδων του παρασίτου (η μολυσματική για τον άνθρωπο μορφή) μέσω των κοπράνων των ζώων αυτών στο περιβάλλον. Ασφαλείς πρακτικές όπως ο αποκλεισμός πρόσβασης σκύλων σε χώρους με καλλιέργειες λαχανικών οπωροκηπευτικών κλπ. αποτελούν πρόσθετες δικλείδες ασφαλείας που μειώνουν ακόμα περισσότερο την πιθανότητα έκθεσης. Επιπλέον η τήρηση μέτρων υγιεινής κατά την προετοιμασία του φαγητού π.χ. όπως το καλό πλύσιμο των λαχανικών ή η αγορά ήδη πλυμένων λαχανικών και η αποφυγή επιμολύνσεων κατά τους χειρισμούς των τροφών κατά την προετοιμασία των γευμάτων, μειώνουν τον κίνδυνο μόλυνσης. Η ενημέρωση (αγωγή υγείας) ωστόσο όσων εμπλέκονται στην αλυσίδα μετάδοσης (όπως π.χ. εκδοροσφαγείς, χασάπηδες, καλλιεργητές, κτηνίατροι, καταναλωτές) με στόχο την πρόληψη της μόλυνσης θα πρέπει να διατηρείται σε υψηλό επίπεδο και να γίνεται σε τακτά διαστήματα.